

Jan Kollár

(Předzpěv k básnické sbírce Slávy dcera psaný časoměrným elegickým distichem; prvních šest veršů)

Aj, zde leží zem ta před okem mým slzy ronícím,

někdy kolébka, nyní národu mého rakev.

Stůj, noho! posvátná místa jsou kamkoli kráčíš,

k obloze, Tatry synu, vznes se, vyvýše pohled,

neb raději k velikému přichyl tomu tam se dubisku,

jenž vzdoruje zhoubným až dosaváde časům.

Poznámky:

móra = čas potřebný k vyslovení krátké slabiky

dlouhá slabika = složena ze dvou krátkých, tedy za dvou mór

2 sousední slabiky krátké možno nahradit 1 slabikou dlouhou

--- označení dlouhé slabiky

U označení krátké slabiky

--- --- spondej

--- U U daktyl

Rytmus verše se zakládá na střídání dlouhých a krátkých slabik.

délka přirozená = slabika má dlouhou samohlásku nebo dvojhlásku

délka polohová = po samohlásce následují dvě souhlásky nebo skupina souhlásek, a to i na rozhraní slov

Speciální případy, tzv. **slabiky obojetné** - možno interpretovat podle potřeby metra slabiku jako dlouhou nebo krátkou:

- po krátké samohlásce následuje souhláska **ražená: t, k, p, d, g, b**
- po krátké samohlásce následuje souhláska **plynná: l, r**

(jsou i další případy, ale ty už nejsou tak časté a výrazné)

daktylský hexametr (šestiměr)

daktylský pentametr (pětiměr)

Daktylský pentametr nestojí sám o sobě, je vždy ve spojení s hexametrem, tvoří tak zvané **elegické distichon (dvojverší)** = spojení pentametru a hexametru